

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2022. gada 16. februārī
(OR. en)

6320/22

Starpiestāžu lieta:
2022/0042 (NLE)

ENV 135
COMER 16
MI 115
ONU 24

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2022. gada 16. februāris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretārs <i>Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2022) 62 final
Temats:	Priekšlikums - PADOMES LĒMUMS par nostāju, kas Minamatas konvencijas par dzīvsudrabu Pušu konferences ceturtās sanāksmes otrajā segmentā Eiropas Savienības vārdā jāieņem attiecībā uz tāda lēmuma pieņemšanu, ar ko nosaka minētās konvencijas 11. panta 2. punktā minētās dzīvsudraba atkritumu sliekšņa vērtības

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2022) 62 *final*.

Pielikumā: COM(2022) 62 *final*

Briselē, 16.2.2022.
COM(2022) 62 final

2022/0042 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostāju, kas Minamatas konvencijas par dzīvsudrabu Pušu konferences ceturtās sanāksmes otrajā segmentā Eiropas Savienības vārdā jāieņem attiecībā uz tāda lēmuma pieņemšanu, ar ko nosaka minētās konvencijas 11. panta 2. punktā minētās dzīvsudraba atkritumu sliekšņa vērtības

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA PRIEKŠMETS

Šis ir priekšlikums lēmumam par nostāju, kas Minamatas konvencijas par dzīvsudrabu Pušu konferences ceturtnās sanāksmes otrajā segmentā (*COP4.2*) Savienības vārdā jāieņem attiecībā uz ieceri pieņemt lēmumu, ar ko nosaka ar dzīvsudrabu vai dzīvsudraba savienojumiem kontaminētu atkritumu (turpmāk “ar dzīvsudrabu kontaminēti atkritumi”) sliekšņa vērtības, kas minētas konvencijas 11. panta 2. punktā.

2. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

2.1. Minamatas konvencija par dzīvsudrabu

Minamatas konvencija par dzīvsudrabu (“nolīgums”) ir galvenais starptautiskais tiesiskais satvars, kas vērsts uz cilvēka veselības un vides aizsardzību no dzīvsudraba un dzīvsudraba savienojumu antropogēnajām emisijām un noplūdēm gaisā, ūdenī un zemē. Tas aptver visu dzīvsudraba aprites ciklu no primārās dzīvsudraba ieguves līdz dzīvsudraba atkritumu likvidēšanai. Nolīgums stājās spēkā 2017. gada 16. augustā. Eiropas Savienība un visas tās dalībvalstis ir minētā nolīguma puses¹.

Nolīguma 11. panta 2. punktā noteikts, ka nolīguma izpratnē “dzīvsudraba atkritumi” ir vielas vai priekšmeti, kuri: a) sastāv no dzīvsudraba vai dzīvsudraba savienojumiem, b) satur dzīvsudrabu vai dzīvsudraba savienojumus vai c) ir kontaminēti ar dzīvsudrabu vai dzīvsudraba savienojumiem tādā daudzumā, kas pārsniedz Pušu konferencē nosakāmās sliekšņa vērtības, un kuri tiek apglabāti vai kurus plānots apglabāt, vai kuri ir jāapglabā saskaņā ar valsts tiesību aktiem vai nolīgumu. Piezīmēts, ka šī “dzīvsudraba atkritumu” definīcija neattiecas uz ieguves atkritumiem (segkārtā, tukšie ieži un atmeši), izņemot atkritumus no primārās dzīvsudraba ieguves, ja tie dzīvsudrabu vai dzīvsudraba savienojumus satur tādā daudzumā, kas nepārsniedz Pušu konferencē nosakāmās sliekšņa vērtības.

Nolīguma 11. panta 3. punktā noteikts, ka atkritumi, kas saskaņā ar 11. panta 2. punktu uzskatāmi par dzīvsudraba atkritumiem, jāapsaimnieko vidi saudzējošā veidā.

Savā trešajā sanāksmē (2019. gada 25.–29. novembrī) Pušu konference pieņēma Lēmumu MC-3/5², kurā noteica sekojošo.

No vienas puses, visi atkritumi, kas sastāv no dzīvsudraba vai dzīvsudraba savienojumiem vai satur tos, nolīguma 11. panta 2. punkta izpratnē ir “dzīvsudraba atkritumi” neatkarīgi no tā, cik daudz dzīvsudraba vai dzīvsudraba savienojumu tie satur. Attiecībā uz segkārtu un tukšajiem iežiem, kas nav primārās dzīvsudraba ieguves atkritumi, sliekšņa vērtības noteikt nav vajadzīgs, un tas nozīmē, ka tie ietilpst nolīguma 11. panta piemērošanas jomā.

No otras puses, ar dzīvsudrabu vai dzīvsudraba savienojumiem kontaminētu atkritumu (“ar dzīvsudrabu kontaminēti atkritumi”) gadījumā un arī attiecībā uz ieguves atmešiem, kuri nav primārās dzīvsudraba ieguves atkritumi (“ieguves atmeši”), puses vienoties nevarēja, un tāpēc

¹ Padomes Lēmums (ES) 2017/939 (2017. gada 11. maijs) par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu Minamatas konvenciju par dzīvsudrabu (OV L 142, 2.6.2017., 4. lpp.).

² Lēmums MC-3/5 *Mercury waste thresholds* [“Dzīvsudraba atkritumu sliekšņa vērtības”], Minamatas konvencijas par dzīvsudrabu Pušu konferences ziņojums par trešajā sanāksmē paveikto, UNEP/MC/COP.3/23, 07.01.2020., pieejams https://www.mercuryconvention.org/sites/default/files/documents/final_report/UNEP-MC-COP-3-23-Report-EN.pdf.

par piemērojamajām sliekšņa vērtībām starpsesiju periodā līdz ceturtajai sanāksmei turpinās spriest Pušu konferences otrajā sanāksmē (2018. gada 19.–23. novembrī) izveidotā tehnisko ekspertu grupa.

2.2. Pušu konference

Nolīguma Pušu konference (*COP*) veic tai nolīgumā paredzētās funkcijas un to ietvaros cita starpā pārdomā un veic visas papildu darbības, kas var būt vajadzīgas nolīguma mērķu sasniegšanai, arī pieņem attiecīgas vadlīnijas.

Saskaņā ar nolīguma 28. pantu un Lēmumu MC-1/1 par reglamentu, ko *COP* pieņēma savā pirmajā sanāksmē (2017. gada 24.–29. septembrī), katrai pusei ir viena balss. Tomēr Savienība, būdama reģionāla ekonomiskās integrācijas organizācija, izmanto tiesības par savā kompetencē esošajiem jautājumiem balsot ar tādu balsu skaitu, kas ir līdzvērtīgs to Savienības dalībvalstu skaitam, kuras ir nolīguma puses. Savienība savas balsstiesības neizmanto, ja savas balsstiesības izmanto kāda no tās dalībvalstīm, un otrādi.

2.3. Iecerētais Pušu konferences akts

Iepriekš minētā ekspertu starpsesiju darba rezultātā konvencijas sekretariāts ir izstrādājis īpašu ziņojumu, kas ietver *COP* lēmuma projektu par dzīvsudraba atkritumu sliekšņa vērtībām, kuru izskatīs un, iespējams, pieņems *COP4.2* (iecerētais akts)³.

Iecerētajā aktā būs noteiktas sliekšņa vērtības, pēc kurām var identificēt ar dzīvsudraba kontaminētus atkritumus, uz ko attiecas nolīguma 11. pants. Tāpat iecerētais akts precīzāk noteiks, kādā mērā ir piemērojami nolīguma noteikumi par atkritumiem, jo īpaši tā 11. panta 3. punkts par pienākumu attiecīgos dzīvsudraba atkritumus apsaimniekot vidi saudzējošā veidā.

3. NOSTĀJA, KAS JĀIEŅEM SAVIENĪBAS VĀRDĀ

Nostāja, ko ierosināts ieņemt Savienības vārdā, ir ceturtās *COP* sanāksmes otrajā segmentā atbalstīt ar ES *acquis* saskanīga iecerētā akta pieņemšanu.

Lai gan iecerētais akts, pievēršoties citai dzīvsudraba atkritumu kategorijai, proti, ar dzīvsudraba kontaminētiem atkritumiem, papildinās Lēmumu MC-3/5, šī ierosinātā nostāja ir pilnībā saskanīga ar ES nostāju, kura tika pieņemta, gatavojoties *COP* trešajai sanāksmei, un kurai bija būtiska nozīme minētā lēmuma sagatavošanā, un kurā jau bija aplūkots jautājums par šādu atkritumu sliekšņa vērtību⁴.

Dzīvsudraba atkritumi ES līmenī tiek reglamentēti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 17. maija Regulu (ES) 2017/852 par dzīvsudraba un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1102/2008⁵, Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 19. novembra Direktīvu 2008/98/EK par atkritumiem⁶, Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 15. marta Direktīvu 2006/21/EK par ieguves rūpniecības atkritumu apsaimniekošanu un par

³ UNEP/MC/COP.4/8.

⁴ Sk. Padomes Lēmumu (ES) 2019/2119 (2019. gada 21. novembris) par nostāju, kas Eiropas Savienības vārdā jāieņem Minamatas konvencijas par dzīvsudraba Pušu konferences trešajā sanāksmē attiecībā uz lēmuma pieņemšanu, ar ko nosaka dzīvsudraba atkritumu sliekšņa vērtības, kā noteikts minētās Konvencijas 11. panta 2. punktā (OV L 320, 11.12.2019., 117. lpp.).

⁵ OV L 137, 24.5.2017., 1. lpp.

⁶ OV L 312, 22.11.2008., 3. lpp.

grozījumiem Direktīvā 2004/35/EK⁷ un Komisijas 2000. gada 3. maija Lēmumu 2000/532/EK, ar ko aizstāj Lēmumu 94/3/EK, ar kuru izveidots atkritumu saraksts saskaņā ar 1. panta a) punktu Padomes Direktīvā 75/442/EEK par atkritumiem, un Padomes Lēmumu 94/904/EK, ar kuru izveidots bīstamo atkritumu saraksts saskaņā ar 1. panta 4. punktu Padomes Direktīvā 91/689/EEK par bīstamajiem atkritumiem⁸.

ES atkritumu saimniecībai veltīto tiesību aktu stūrakmens ir Direktīvas 2008/98/EK 13. un 17. pantā noteiktais pienākums, ka dalībvalstīm ir jāveic vajadzīgie pasākumi, lai nodrošinātu, ka atkritumu apsaimniekošana neapdraud cilvēka veselību un nekaitē videi. Ar šiem noteikumiem tiek īstenots nolīguma 11. panta 3. punktā paredzētais pienākums atkritumus apsaimniekot vidi saudzējošā veidā.

ES pamatīgi iesaistījās nolīguma un tajā noteikto dzīvsudraba atkritumiem veltīto noteikumu izstrādē un ES eksperti deva būtisku ieguldījumu iepriekš minētajās ekspertu starpsesiju apspriedēs, tomēr ES *acquis* atkritumu jomā ir stingrāks par nolīguma 11. pantu — visi minētajā pantā uzskaitītie dzīvsudraba atkritumi tiek reglamentēti ES līmenī un ir jāapsaimnieko vidi saudzējošā veidā neatkarīgi no tā, kāds ir to dzīvsudraba vai dzīvsudraba savienojumu saturs.

Savienības nostāja ir vajadzīga tālab, ka pēc lēmuma pieņemšanas nolīguma pusēm jāīsteno iecerētais akts.

4. JURIDISKAIS PAMATS

4.1. Procesuālais juridiskais pamats

4.1.1. Principi

Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 218. panta 9. punktā paredzēti lēmumi, ar kuriem nosaka “*nostāju, kas Savienības vārdā jāapstiprina kādā ar nolīgumu izveidotā struktūrā, ja šāda struktūra ir tiesīga pieņemt lēmumus ar juridiskām sekām, izņemot lēmumus, kas papildina vai groza attiecīgajā nolīgumā noteikto iestāžu sistēmu*”.

Jēdziens “*lēmumi ar juridiskām sekām*” ietver aktus, kam ir juridiskas sekas saskaņā ar starptautisko tiesību normām, kuras reglamentē attiecīgo struktūru. Tas ietver arī instrumentus, kam nav saistoša spēka saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, bet kas “*var būtiski ietekmēt ES likumdevēja pieņemtā tiesiskā regulējuma saturu*”⁹.

4.1.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

COP ir ar nolīgumu, proti, ar Minamatas konvenciju par dzīvsudrabu, izveidota struktūra.

Iecerētais akts, kuru *COP* tiek aicināta pieņemt, ir akts ar juridiskām sekām, jo nolīguma pusēm jāveic pasākumi, lai nodrošinātu minētā akta īstenošanu un ievērošanu.

Iecerētais akts nepapildina un negroza nolīgumā noteikto iestāžu sistēmu.

Tāpēc ierosinātā lēmuma procesuālais juridiskais pamats ir LESD 218. panta 9. punkts.

⁷ OV L 102, 11.4.2006., 15. lpp.

⁸ OV L 226, 6.9.2000., 3. lpp.

⁹ Tiesas spriedums, 2014. gada 7. oktobris, Vācija/Padome, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61.–64. punkts.

4.2. Materiālais juridiskais pamats

4.2.1. Principi

Saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu pieņemamā lēmuma materiālais juridiskais pamats galvenokārt ir atkarīgs no tā iecerētā akta mērķa un satura, attiecībā uz kuru ieņem nostāju Savienības vārdā. Ja iecerētajam aktam ir divi mērķi vai divi komponenti un viens ir atzīstams par galveno, bet otrs nav būtisks, tad lēmums, ko pieņem saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu, jābalsta uz viena materiālā juridiskā pamata, proti, tā, ko prasa galvenais jeb dominējošais mērķis vai komponents.

4.2.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

Iecerētā akta galvenais mērķis un saturs attiecas uz vidi.

Tāpēc ierosinātā lēmuma materiālais juridiskais pamats ir LESD 192. panta 1. punkts.

4.3. Secinājums

Ierosinātā lēmuma juridiskajam pamatam vajadzētu būt LESD 192. panta 1. punktam, lasītam saistībā ar LESD 218. panta 9. punktu.

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostāju, kas Minamatas konvencijas par dzīvsudrabu Pušu konferences ceturtās sanāksmes otrajā segmentā Eiropas Savienības vārdā jāieņem attiecībā uz tāda lēmuma pieņemšanu, ar ko nosaka minētās konvencijas 11. panta 2. punktā minētās dzīvsudraba atkritumu sliekšņa vērtības

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 192. panta 1. punktu, lasītu saistībā ar 218. panta 9. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Savienība ar Padomes Lēmumu (ES) 2017/939¹⁰ ir noslēgusi Minamatas konvenciju par dzīvsudrabu¹¹ ("nolīgums"), kas stājas spēkā 2017. gada 16. augustā.
- (2) Saskaņā ar nolīguma pušu konferences ("Pušu konference") pirmajā sanāksmē pieņemto Lēmumu MC-1/1 par reglamentu puses pieliek visas pūles, lai visos būtiskajos jautājumos panāktu vienprātību.
- (3) Nolīguma Pušu konference savā trešajā sanāksmē 2019. gada 25.–29. novembrī pieņēma Lēmumu MC-3/5¹², ar kuru noteica nolīguma 11. panta 2. punktā minētās sliekšņa vērtības atkritumiem, kas sastāv no dzīvsudraba vai dzīvsudraba savienojumiem vai satur dzīvsudrabu vai dzīvsudraba savienojumus, un lika tehnisko ekspertu grupai, ko Pušu konference izveidoja savā otrajā sanāksmē 2018. gada 19.–23. novembrī, izstrādāt sliekšņa vērtības ar dzīvsudrabu vai dzīvsudraba savienojumiem kontaminētiem atkritumiem ("ar dzīvsudrabu kontaminēti atkritumi"), to vidū ieguves atmešiem, kuri nav primārās dzīvsudraba ieguves atkritumi.
- (4) Gaidāms, ka nolīguma Pušu konference savas ceturtās sanāksmes otrajā segmentā 2022. gada 21.–25. martā pieņems lēmumu ("ierosinātais lēmums") par nolīguma 11. panta 2. punktā minētajām ar dzīvsudrabu kontaminētu atkritumu sliekšņa vērtībām un līdz ar to definēs nolīguma 11. panta piemērošanas jomu attiecībā uz šādiem atkritumiem. Ar dzīvsudrabu kontaminēti atkritumi, uz kuriem attiecas

¹⁰ Padomes Lēmums (ES) 2017/939 (2017. gada 11. maijs) par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu Minamatas konvenciju par dzīvsudrabu (OV L 142, 2.6.2017., 4. lpp.).

¹¹ Apliecināta Minamatas konvencijas par dzīvsudrabu kopija pieejama <https://treaties.un.org/doc/Treaties/2013/10/20131010%2011-16%20AM/CTC-XXVII-17.pdf>.

¹² Lēmums MC-3/5 *Mercury waste thresholds* ["Dzīvsudraba atkritumu sliekšņa vērtības"], Minamatas konvencijas par dzīvsudrabu Pušu konferences ziņojums par trešajā sanāksmē paveikto, UNEP/MC/COP.3/23, 07.01.2020., pieejams https://www.mercuryconvention.org/sites/default/files/documents/final_report/UNEP-MC-COP-3-23-Report-EN.pdf.

nolīguma 11. panta 2. punkts, būtu jāapsaimnieko vidi saudzējošā veidā saskaņā ar nolīguma 11. panta 3. punktu.

- (5) Ierosinātajam lēmumam, ja to pieņems, būs juridiskas sekas, jo nolīguma pusēm būs jāveic pasākumi, ar kuriem to īsteno nacionālā un/vai reģionālā līmenī, tāpēc ir lietderīgi noteikt nostāju, kas Savienības vārdā jāpieņem Pušu konferencē.
- (6) Savienība ir krietni palīdzējusi izstrādāt nolīguma noteikumus par atkritumiem un iesaistījusies ekspertu starpsesiju darbā, kurš tika aizsākts ar Lēmumu MC-3/5 un kura iznākums ir ierosinātais lēmums. Savienības *acquis* jau tagad paredz, ka visi nolīguma 11. panta 2. punktā minētie dzīvsudraba atkritumi, arī ar dzīvsudrabu kontaminēti atkritumi, neatkarīgi no to dzīvsudraba satura ir jāapsaimnieko tā, lai neapdraudētu cilvēka veselību un nekaitētu videi.
- (7) Pušu konferencē Savienībai būtu jāatbalsta tikai tāda lēmuma pieņemšana, kas ir saskanīgs ar Savienības *acquis*,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Nostāja, kas Savienības vārdā jāpieņem nolīguma Pušu konferences ceturtais sanāksmes otrajā segmentā, ir atbalstīt tāda ar dzīvsudrabu kontaminētu atkritumu sliekšņa vērtības nosakoša lēmuma pieņemšanu, kas ir saskanīgs ar Savienības *acquis*.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Komisijai.

Briselē,

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*